

Rumunsko

Práva obětí trestných činů v trestním řízení - Rumunsko

Za **oběť trestného činu** budete považováni tehdy, byla-li vám v důsledku události, která je podle platného vnitrostátního práva trestným činem, způsobena fyzická újma či majetková škoda. Jako oběti trestného činu vám právní předpisy před zahájením soudního řízení, v jeho průběhu a po jeho skončení přiznávají určitá práva.

Trestní řízení v Rumunsku má dvě stadia: vyšetřování a soudní řízení. V prvním stadiu vyšetřující orgány pod dozorem státního zástupce provádějí vyšetřování a shromažďují důkazy s cílem zjistit skutkový stav. Po skončení vyšetřování postoupí policejní orgán věc státnímu zástupci, kterému předloží spis s veškerými shromážděnými údaji a důkazy. Po obdržení spisu státní zástupce věc přezkoumá a rozhodne, zda se přistoupí k druhému stadiu, tj. soudnímu řízení, nebo zda se věc uzavře.

Pokud se věc dostane k soudu, senát posoudí důkazy a vyslechne příslušné strany, aby mohl rozhodnout o vině obžalovaného. Je-li obžalovaný shledán vinným, je odsouzen. Jestliže soud shledá, že obžalovaný není vinen, je osvobozen.

Kliknutím na níže uvedené odkazy se zobrazí informace, které potřebujete

- [1 - Má práva v případě, že se stanu obětí trestného činu](#)
- [2 - Oznámení trestného činu a má práva v průběhu vyšetřování nebo soudního řízení](#)
- [3 - Má práva po skončení soudního řízení](#)
- [4 - Náhrada škody](#)
- [5 - Má práva na podporu a pomoc](#)

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 17/10/2018

1 - Má práva v případě, že se stanu obětí trestného činu

Jaké informace mohu obdržet od odpovědných orgánů (např. policie, státní zástupce) poté, co dojde k trestnému činu, avšak ještě předtím, než tento trestný čin oznámím?

Pokud jste se stali obětí trestného činu, můžete to oznámit policii (nebo státnímu zástupci), a to ústně nebo písemně. Můžete rovněž požádat jinou osobu, aby trestný čin oznámila místo vás, v tom případě však musíte této osobě poskytnout písemnou plnou moc. Písemně vyhotovená a podepsaná plná moc bude přiložena ke spisu k případu.

Při oznámení trestného činu můžete obdržet informace o službách a organizacích poskytujících psychologické poradenství nebo jakékoliv jiné formy podpory pro oběti, v závislosti na vašich potřebách. Máte rovněž nárok na informace ohledně toho, jak obdržet právní pomoc, o vašich právech během trestního řízení (včetně ochranných opatření pro ohrožené svědky), jakož i o tom, jak získat finanční odškodnění od státu. Tyto informace vám budou poskytnuty prvním orgánem činným v trestním řízení, na který se obrátíte (policie, státní zástupce). Spolu se všemi těmito informacemi obdržíte rovněž formulář, který musíte podepsat. Informace vám budou poskytnuty v jazyce, kterému rozumíte.

Nežiji v zemi EU, ve které k trestnému činu došlo (platí pro občany EU i občany třetích zemí). Jak jsou má práva chráněna?

Jste-li cizinec a stal/a jste se obětí trestného činu v Rumunsku, máte nárok na veškerá práva jako rumunští občané, kteří se stali oběťmi trestných činů.

Pokud neovládáte rumunský jazyk, máte nárok na bezplatné poskytnutí tlumočnicka, který vám bude asistovat při kontaktu s orgány, a to včetně podání oznámení v jazyce, kterému rozumíte, a získávání informací, na které máte nárok v době oznámení trestného činu, a to v jazyce, kterému rozumíte.

Pokud jste obětí obchodování s lidmi, můžete obdržet ubytování ve zvláštních azylových domech, kde vám bude poskytnuta ochrana. Během trestního řízení obdržíte informace o řízení v jazyce, kterému rozumíte; můžete obdržet rovněž psychologické poradenství a lékařskou pomoc. Rumunské orgány vynaloží maximální úsilí, aby vám pomohly se co nejdříve vrátit do vaší domovské země, a zajistí vám bezpečný transport na rumunské hranice.

Jste-li cizinec, můžete rovněž požádat o finanční odškodnění od státu, pokud jste se stali obětí: pokusu o vraždu nebo pokusu o vraždu s přitěžujícími okolnostmi, jak je stanoveno v článcích 188 a 189 trestního zákoníku; domácího násilí, jak je stanoveno v článku 199 trestního zákoníku; úmyslných trestných činů majících za následek újmu na zdraví oběti; znásilnění, sexuálně motivovaného násilí, sexuálního styku s nezletilou osobou a sexuální korupce nezletilých osob, jak je stanoveno v článcích 218 až 221 trestního zákoníku; špatného zacházení s nezletilými osobami, jak je stanoveno v článku 197 trestního zákoníku; jakož i obchodování se zranitelnými osobami a jejich vykořisťování a pokusu o obchodování se zranitelnými osobami a o jejich vykořisťování.

Pokud trestný čin oznámím, jaké informace mi budou poskytnuty?

Při oznámení trestného činu vám policista, který oznámení zaznamená, vysvětlí postup, kterým váš případ projde. Policie je povinna vypracovat písemnou zprávu uvádějící, jaké informace vám byly poskytnuty.

Budou vám poskytnuty informace o:

- vašich právech v průběhu trestního řízení,
- organizacích, na které se můžete obrátit pro pomoc, a o službách, které poskytují,
- jak můžete obdržet ochranu,
- podmínkách a postupu pro získání finančního odškodnění od státu,
- podmínkách a postupu pro získání bezplatného právního zastoupení.

Následně můžete během řízení obdržet informace o pokroku ve vyšetřování, a pokud se státní zástupce rozhodne nepostoupit případ k soudu, také kopii tohoto rozhodnutí. Za tímto účelem budete muset předložit žádost policistovi nebo státnímu zástupci řešícímu váš případ a uvést poštovní adresu v Rumunsku, e-mailovou adresu nebo adresu elektronické aplikace na zaslání zpráv, kde můžete informace přijmout.

Pokud se státní zástupce rozhodne postoupit případ k soudu za účelem soudního řízení, budete předvoláni k soudu.

Pokud máte být vyslechnuti před soudem, budete rovněž informováni o vašich níže uvedených právech a povinnostech:

- právo využít pomoci právníka nebo případně právo na získání bezplatného právního zastoupení,
- právo v případech povolených zákonem využít služeb mediátora,
- právo v souladu se zákonem navrhopvat důkazy, které mají být předloženy, vznášet námítky a předkládat závěry;
- právo být informován o pokroku v řízení,
- právo v případě potřeby podat předběžnou žalobu (u některých druhů trestných činů je vaše žádost v podobě předběžné žaloby nezbytná, aby bylo možné pokračovat v řízení proti pachateli). Orgány činné v trestním řízení vám v případě potřeby tuto záležitost objasní. Účelem předběžných žalob je požadovat pokračování trestního řízení proti pachateli. Předběžná žaloba se liší od oznámení, které podáte na policii nebo na úřadu státního zástupce a v němž je informujete, že byl proti vám spáchán trestný čin,
- právo stát účastníkem řízení uplatňujícím občanskoprávní nároky,
- povinnost dostavit se, kdykoliv jste soudními orgány předvoláni,
- povinnost oznámit jakoukoliv změnu adresy,
- právo být informován o propuštění pachatele, pokud byl pachatel odsouzen k trestu odnětí svobody, nebo vzat do vyšetřovací vazby.

Mám nárok na bezplatné tlumočnické nebo překladatelské služby (v případě, že se obrátím na policii či jiné orgány, nebo během vyšetřování a soudního řízení)?

Ano. V průběhu trestního řízení máte nárok na překladatelské a tlumočnické služby.

Jak příslušný orgán zajistí, abych při komunikaci rozuměl a bylo mi rozuměno (v případě dětí nebo zdravotně postižených osob)?

Během trestního řízení musí být osobě se zdravotním postižením bez ohledu na její postavení (obžalovaný, poškozený, svědek) nabídnuty služby tlumočnicka, psychologa a/nebo zástupce Generálních ředitelství pro sociální péči a ochranu dětí (*Directiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului*) (pro nezletilé osoby).

Platný právní rámec stanoví, že dotčeným osobám může být poskytnuta specializovaná pomoc ze strany stávajících regionálních ředitelství pro sociální péči a ochranu dětí a případně rovněž lékařská pomoc.

Podpora pro oběti

V závislosti na charakteru trestného činu (zejména je-li trestný čin spáchán vůči osobám) může policista oběti doporučit služby psychologického poradenství nebo ji na ně odkázat.

Jste-li obětí zvláštní kategorie trestných činů (pokus o vraždu a pokus o vraždu s přitěžujícími okolnostmi, jak je stanoveno v člancích 188 a 189 trestního zákoníku, domácí násilí, jak je stanoveno v článku 199 trestního zákoníku, úmyslné trestné činy majících za následek újmu na zdraví oběti, znásilnění, sexuálně motivované násilí, sexuální styk s nezletilou osobou a sexuální korupce nezletilých osob, jak je stanoveno v člancích 218 až 221 trestního zákoníku, špatného zacházení s nezletilými osobami, jak je stanoveno v článku 197 trestního zákoníku; jakož i obchodování se zranitelnými osobami a jejich vykořisťování a pokus o obchodování s nezletilými osobami a o vykořisťování zranitelných osob), můžete dle potřeby obdržet bezplatné psychologické poradenství (u dospělých osob v délce až tří měsíců a u dětí mladších 18 let v délce až šesti měsíců), lékařskou pomoc a jakýkoliv jiný druh pomoci. Tyto druhy pomoci jsou nabízeny bezplatně pouze tehdy, pokud jste trestný čin oznámili policii. O pomoc můžete požádat u probačních služeb poté, co jste podali oznámení na policii.

Jste-li obětí domácího násilí, můžete se pro pomoc obrátit na jednoho z rodinných asistentů pracujících pro Ministerstvo práce a sociální spravedlnosti (*Ministerul Muncii și Justiției Sociale*). Ministerstvo nabízí obětem domácího násilí různé druhy pomoci (např. psychologické poradenství, ochrana totožnosti atd.). Jakožto oběť domácího násilí můžete rovněž požádat, abyste byli ubytováni v centru pro oběti domácího násilí, kde obdržíte ochranu a poradenství.

Kdo poskytuje podporu pro oběti?

V Rumunsku může oběť v závislosti na druhu trestného činu obdržet konkrétní podporu od následujících institucí:

Jste-li obětí domácího násilí, můžete se obrátit na Národní agenturu pro rovné příležitosti žen a mužů (*Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Bărbați și Femei*) a na Generální ředitelství pro sociální péči a ochranu dětí (DGASPCs).

Je-li vám méně než 18 let a stali jste se obětí trestného činu, můžete kontaktovat Národní úřad pro ochranu dětských práv a adopci (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție – ANPDCA*) a Generální ředitelství pro sociální péči a ochranu dětí (DGASPCs).

Jste-li obětí obchodování s lidmi, můžete kontaktovat Národní agenturu pro boj proti obchodování s lidmi (*Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane – ANITP*) při Ministerstvu vnitra (*Ministerul Afacerilor Interne – MAI*).

Existuje rovněž řada nevládních organizací poskytujících různé druhy podpory pro oběti. Instituce, na kterou se obrátíte, vás odkáže na příslušnou nevládní organizaci.

Jste-li obětí násilného trestného činu, jako například pokusu o vraždu a pokusu o vraždu s přitěžujícími okolnostmi, jak je stanoveno v člancích 188 a 189 trestního zákoníku, domácího násilí, jak je stanoveno v článku 199 trestního zákoníku, úmyslných trestných činů majících za následek újmu na zdraví oběti, znásilnění, sexuálně motivovaného násilí, sexuálního styku s nezletilou osobou a sexuální korupce nezletilých osob, jak je stanoveno v člancích 218 až 221 trestního zákoníku, špatného zacházení s nezletilými osobami, jak je stanoveno v článku 197 trestního zákoníku, jakož i obchodování se zranitelnými osobami a jejich vykořisťování a pokusu o obchodování se zranitelnými osobami a o jejich vykořisťování, můžete o pomoc požádat u probačních služeb.

Bude mě policie o možnostech podpory automaticky informovat?

Ano, orgány činné v trestním řízení jsou povinny vás na tyto služby odkázat.

Jak je chráněno mé soukromí?

Pokud budou mít orgány činné v trestním řízení během trestního vyšetřování i soudního řízení za to, že vaše soukromí nebo důstojnost mohou být vzhledem k informacím, které poskytuje, nebo vzhledem k jiným důvodům, ovlivněny, mohou se ze své vlastní iniciativy nebo na vaši žádost uchýlit k opatřením na ochranu vašeho soukromí, jako například:

- ochrana informací o vaší totožnosti,
- nejsou-li ostatní opatření dostatečná, nemusíte být u výslechu osobně přítomni a výslech proběhne prostřednictvím audiovizuálních prostředků, při jejichž užití bude zkrešen váš hlas a podoba,
- zajištění toho, že soudní jednání bude během vašeho výslechu neveřejné.

Kromě toho může soud během soudního řízení zakázat jakékoliv zveřejňování textů, kreseb, fotografií nebo jiných obrazových záznamů, které by mohly odhalit vaši totožnost.

Soud může rovněž rozhodnout o neveřejném jednání, pokud by se veřejné jednání mohlo dotýkat vaší důstojnosti nebo soukromí.

Během výkonu svého úřadu musí zaměstnanci probačních služeb zachovat důvěrnost údajů, kterými disponují. Výjimkou z tohoto pravidla jsou informace poskytnuté orgánům činným v trestním řízení jako součást trestního řízení. Poradci, vedoucí služeb a inspektoři musí během výkonu svých pracovních povinností i ve společnosti zachovat důvěrnost všech dokumentů, kterými disponují. Informace související s případy, kterými se zabývají tyto služby, jakož i informace související s organizací a výkonem jejich činností, mohou být poskytnuty médiím pouze tehdy, nepodléhají-li nutnosti zachování důvěrnosti osobních údajů příjemců dané služby.

Musím trestný čin oznámit ještě před tím, než získám přístup k podpoře pro oběti?

Abyste měli přístup ke službám podpory pro oběti, musíte trestný čin oznámit příslušným orgánům.

Osobní ochrana v případě, že mi hrozí nebezpečí

Jaké druhy ochrany jsou k dispozici?

Pokud budou mít orgány činné v trestním řízení za to, že byste mohli být ohroženi, máte během trestního vyšetřování i soudního řízení nárok na ochranná opatření.

Je pro vás velmi důležité vědět, že pokud mají orgány činné v trestním řízení za to, že byste mohli být vzhledem k informacím, které poskytujete, nebo vzhledem k jiným důvodům ohroženi, mohou buď na vaši žádost nebo ze své vlastní iniciativy přijmout určitá opatření na zjištění vaší ochrany, jako například:

- zajistit dozor nad vaším domovem nebo zajistit dočasné ubytování,
- poskytnout vám nebo členům vaší rodiny doprovod a ochranu během cest,
- ochránit informace o vaší totožnosti (vaše osobní údaje mohou být za účelem ochrany vaší totožnosti ze spisu vynechány s uvedením, že tyto informace jsou tajné),
- nejsou-li ostatní opatření dostatečná, nemusíte být u výslechu osobně přítomni a výslech proběhne prostřednictvím audiovizuálních prostředků, při jejichž užití bude zkrešen váš hlas a podoba (takto se nebudete muset dostavit k policistovi, státnímu zástupci nebo k soudci a nebudete se tak nacházet na stejném místě jako pachatel),
- zajištění toho, že soudní jednání bude během vašeho výslechu neveřejné.

Kromě toho může soud během soudního řízení zakázat jakékoliv zveřejňování textů, kreseb, fotografií nebo jiných obrazových záznamů, které by mohly odhalit vaši totožnost.

Dále, jste-li v trestním řízení svědkem, a dokonce i tehdy, pokud nejste do případu zapojeni, ale poskytnete informace, které orgánům činným v trestním řízení pomohou vyřešit případy související se závažnými trestnými činy, nebo které mohou předejít závažné újmě, můžete policistu nebo státního zástupce provádějícího vyšetřování požádat, aby vás zařadil do programu na ochranu svědků. Tento program zahrnuje řadu opatření, jako například:

- utajenou totožnost včetně účasti na výslechu, kdy bude zkrešen váš hlas nebo podoba,
- policejní ochrana vašeho domova a policejní doprovod v případech, kdy se musíte dostavit k orgánům provádějícím trestní vyšetřování,
- přemístění,
- v případě potřeby změna vaší totožnosti včetně změny vašeho vzhledu.

Pokud vstoupíte do programu na ochranu svědků, budete moci využívat další pomoc, jako například:

- umístění do odlišného sociálního prostředí,
- získání nové profesní kvalifikace,
- nové zaměstnání,
- finanční podpora do doby, než si najdete nové zaměstnání.

V případě potřeby mohou do programu na ochranu svědků vstoupit rovněž vaši příbuzní v prvním stupni (např. vaše děti nebo rodiče) a váš manžel nebo manželka.

Pokud jste do programu na ochranu svědků nevstoupili během trestního vyšetřování, můžete o vstup do tohoto programu zažádat během soudního řízení.

Další ochrana je k dispozici v závislosti na druhu trestného činu:

- Jste-li obětí domácího násilí, můžete soud požádat, aby pachatele vykázal z vašeho společného domova. Případně můžete být jako oběť ubytována v centru pro oběti domácího násilí. Toto ubytování je dostupné pouze v naléhavých případech, kdy vaše bezpečnost vyžaduje, abyste byli izolováni od pachatele, nebo tehdy, existuje-li písemný souhlas od rodinného asistenta odpovědného za váš případ. Jakmile budete do centra přijati, můžete zde obdržet bezplatné ubytování, stravu, lékařskou péči, psychologické poradenství a právní pomoc.
- Jste-li obětí obchodování s lidmi, můžete být ubytováni v centru na ochranu obětí. Ubytování je obvykle k dispozici po dobu 10 dnů, soud však může váš pobyt prodloužit až do konce řízení. V případě potřeby může policie během trestního řízení poskytnout fyzickou ochranu. Jste-li obětí obchodování s lidmi, soudní jednání bude neveřejné.

Máte-li za to, že vám hrozí nebezpečí, informujte o tom policistu, státního zástupce nebo soudce a poskytněte jim co nejvíce informací.

Výše uvedená opatření jsou k dispozici jak ve fázi trestního vyšetřování, tak i během soudního řízení.

Kdo mi může ochranu poskytnout?

Ochranu obdržíte od rumunské policie.

Může někdo posoudit můj případ a zjistit, zda mi ze strany pachatele hrozí další nebezpečí?

Pokud vám po ukončení trestního řízení stále hrozí nebezpečí, orgány činné v trestním řízení zváží, zda je vhodné zahrnout vás do programu na ochranu svědků, pokud již nejste součástí tohoto programu.

V případě obětí obchodování s lidmi bude riziko posouzeno specializovanými policejními útvary.

Může někdo posoudit můj případ a zjistit, zda mi hrozí další újma ze strany systému trestního soudnictví (v průběhu vyšetřování a soudního řízení)?

Ano, váš případ může být posouzen. Například oběti určitých kategorií trestných činů (domácí násilí, znásilnění, sexuálně motivované násilí) budou vyslýchány pouze osobami stejného pohlaví, pokud o to požádají.

Druhý výslech poškozeného proběhne pouze tehdy, je-li to nezbytně nutné pro účely trestního řízení, aby se předešlo způsobení další újmy oběti.

Aby se předešlo tomu, že oběti bude v důsledku opakovaných výslechů ze strany soudních orgánů způsobena další újma, trestní řád rovněž vyžaduje, aby byl poškozený, který podal v souvislosti s trestným činem žalobu, vyslechnut neprodleně, nebo není-li to možné, bez zbytečného odkladu po podání žaloby.

Dalším opatřením v zájmu oběti je neinformovat ji o propuštění pachatele, pokud oběť o poskytnutí těchto informací výslovně nepožádala.

Jaká ochrana může být poskytnuta velmi zranitelným obětem?

Pokud jste zranitelnou obětí, můžete využít ochranných opatření popsanych ve výše uvedených odpovědích týkajících se ochrany svědků.

Jsem nezletilý – mám nějaká zvláštní práva?

Pokud jste dětskou obětí vykořisťování, násilí, zneužívání, nedbalého nebo špatného zacházení či jakéhokoliv jiného trestného činu, může tento trestný čin policii oznámit kdokoliv včetně vás.

Nezletilé osoby jsou od počátku považovány za zranitelné oběti a orgány by vás měly informovat o ochranných opatřeních, kterých můžete využít.

Nezletilé osoby mohou obdržet pomoc od Národního úřadu pro ochranu dětských práv a adopci. Pokud vám hrozí nebezpečí, můžete požádat o soudní nařízení, které vás opravňuje k získání ubytování v místě, kde můžete obdržet podporu (jako například v jiné rodině nebo ve specializovaném centru).

Pokud jste předvoláni, abyste se dostavili k orgánům provádějícím trestní vyšetřování a je vám méně než 14 let, musíte přijít v doprovodu svých rodičů nebo opatrovníka. Jsou-li vaši rodiče nebo opatrovníci zapojeni do trestního řízení, nebo mohou-li mít zájem na ovlivnění vašeho prohlášení, proběhne pohovor za přítomnosti příbuzného nebo jiné osoby jmenované policií / státním zástupcem / soudcem.

Kromě toho mohou orgány činné v trestním řízení rozhodnout, že by se měl účastnit i psycholog, aby vám během pohovorů pomohl. O jeho přítomnost můžete požádat orgány činné v trestním řízení.

Pohovor musí být nahrán, a pokud to není možné, musí o něm být vypracována písemná zpráva.

Můžete být vyslechnuti stejnou osobou ve speciálně navržených/upravených místnostech, jsou-li tyto místnosti k dispozici.

Při vyšetřování určitých kategorií trestných činů mohou být pohovory prováděny osobou stejného pohlaví, jako je oběť. Může vás rovněž doprovázet osoba dle vašeho výběru.

Během řízení máte nárok na právního zástupce. Pokud žádného právního zástupce nemáte, soud vám pomůže právního zástupce najít. Pokud si vaše rodina nemůže dovolit služby právního zástupce uhradit, máte nárok na bezplatnou právní pomoc.

Člen mé rodiny zemřel v důsledku trestného činu – jaká jsou má práva?

Manžel nebo manželka či dítě osoby, která zemřela v důsledku vraždy nebo vraždy s přitěžujícími okolnostmi, jak je stanoveno v člancích 188 a 189 trestního zákoníku, jakož i v důsledku úmyslných trestných činů, a osoby na této zemřelé osobě závislé, mají nárok na bezplatnou právní pomoc a na finanční odškodnění od státu.

Kromě výše uvedeného je bezplatná právní pomoc k dispozici rovněž pro další kategorie trestných činů, pokud měsíční příjem oběti na člena rodiny nepřesahuje celostátní základní minimální hrubou mzdu stanovenou pro rok, kdy je žádost o bezplatnou právní pomoc podána.

Člen mé rodiny se stal obětí trestného činu – jaká jsou má práva?

Viz informace uvedené výše.

Mám přístup k mediačním službám? Za jakých podmínek? Bude v průběhu mediace zajištěna má bezpečnost?

Mediace je možná pouze u méně závažných trestných činů uvedených v trestním právu. Tento postup lze uplatnit pouze tehdy, pokud vy i pachatel souhlasíte s účastí. Během postupu mediace budete pozváni na řadu setkání s pachatelem, abyste probrali možnosti usmíření. Průběh setkání bude usnadňovat osoba zvaná mediátor. Pokud bude tento postup uzavřen usmířením, můžete své oznámení proti pachateli vzít zpět a případ bude uzavřen. Naopak, pokud postup nebude úspěšný, trestní řízení bude pokračovat, jako kdyby k žádné mediaci nikdy nedošlo.

Kde se mohu obeznámit s právním předpisem, v němž jsou stanovena má práva?

- Zákon č. 135/2010, trestní řád, ve znění pozdějších předpisů (*Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*)
- Zákon č. 678/2001 o prevenci a boji proti obchodování s lidmi, ve znění pozdějších předpisů (*Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane*)
- Rozhodnutí vlády č. 1216/2001, kterým se schvaluje národní akční plán týkající se boje proti obchodování s lidmi (*Hotărârea de Guvern nr. 1.216/2001 privind aprobarea Planului național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane*)
- Zákon č. 211/2004 o opatřeních na ochranu obětí trestných činů, ve znění pozdějších předpisů (*Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor*)
- Rozhodnutí vlády č. 1238/10 z října 2007, kterým se schvalují národní specifické standardy pro specializovanou pomoc obětem obchodování s lidmi (*Hotărârea Guvernului nr. 1238 din 10 octombrie 2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență a victimelor traficului de persoane*)

- Zákon č. 217/2003 o předcházení a boji proti domácímu násilí, ve znění pozdějších předpisů (*Legea 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*)
- Zákon č. 272/2004 o podpoře a ochraně dětských práv, ve znění pozdějších předpisů (*Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*)
- Zákon č. 682/2002 o ochraně svědků, ve znění pozdějších předpisů (*Legea 682/2002 privind protecția martorilor*)
- Zákon č. 192/2006 o mediaci a organizaci mediátorské profese, ve znění pozdějších předpisů (*Legea 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator*)

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 17/10/2018

2 - Oznámení trestného činu a má práva v průběhu vyšetřování nebo soudního řízení

Jak mohu trestný čin oznámit?

Pokud jste se stali obětí trestného činu, můžete to oznámit policii (nebo státnímu zástupci), a to ústně nebo písemně. Můžete rovněž požádat jinou osobu, aby trestný čin oznámila místo vás, v tom případě však musíte této osobě poskytnout písemnou plnou moc. Písemně vyhotovená a podepsaná plná moc bude přiložena ke spisu k případu.

Trestný čin může místo vás oznámit rovněž váš manžel nebo manželka, děti či váš právník. Pokud jste se stali obětí domácího násilí, může trestný čin policii oznámit jakýkoliv člen vaší rodiny.

Trestný čin můžete oznámit také tehdy, pokud jste manžel nebo manželka či dospělé dítě oběti, která v důsledku trestného činu zemřela.

Pokud se rozhodnete oznámit trestný čin ústně, musíte se dostavit na policejní stanici. Policista přijímající vaše oznámení o něm sepiše zprávu a požádá vás, abyste ji podepsali. Písemná oznámení rovněž musí být podepsaná.

Oznámení musí obsahovat vaše jméno, povolání, adresu bydliště a podrobný popis toho, co se stalo. Pokud víte, kdo je pachatelem, musíte poskytnout veškeré informace, které o pachateli máte, jakož i jakékoliv důkazy související s daným incidentem. Během vyšetřování trestného činu můžete poskytnout rovněž dodatečné informace týkající se případu.

Pokud neovládáte rumunský jazyk, můžete oznámení podat v jazyce, kterému rozumíte, a soudní orgány zajistí jeho překlad. V tomto případě můžete požádat, aby veškerá vám určená předvolání byla vydána v jazyce, kterému rozumíte.

Jak mohu zjistit, jak je daný případ vyřizován?

Po oznámení policejní orgány postoupí případ státnímu zástupci, který mu přidělí jedinečné číslo.

Jakmile jste trestný čin oznámili, můžete si pokrok ve vašem případě kontrolovat tak, že za tímto účelem podáte žádost, v níž uvedete vaši adresu v Rumunsku, e-mailovou adresu nebo adresu elektronické aplikace na zaslání zpráv, kam by vám orgány měly informace zaslat.

Pokud se státní zástupce rozhodne postoupit případ soudu, máte nárok nahlížet do spisu v prostorách soudu během soudního řízení. Kromě toho budete předvoláni, abyste se dostavili k soudu.

Mám nárok na právní pomoc (během vyšetřování nebo soudního řízení)? Za jakých podmínek?

Jste-li poškozeným, máte nárok na právní pomoc nebo zastoupení.

a. Během trestního řízení máte nárok na pomoc právního zástupce dle vašeho výběru, jehož služby uhradíte vy. Je-li pachatel odsouzen, budete moci výdaje vzniklé v souvislosti s vaším právním zástupcem vymáhat na pachateli.

b. Pokud si to přejete, můžete se nechat během trestního řízení zastupovat, ledaže by byla vaše přítomnost povinná nebo by jí státní zástupce, soudce nebo soud případně považoval za nutnou (např. pro účely výslechu).

c. V některých případech může být právní pomoc během trestního řízení poskytována bezplatně:

- pokud má státní zástupce nebo soudce za to, že nejste schopni postarat se o svou vlastní obhajobu a nemáte žádného placeného právního zástupce,
- pokud jste nezletilá osoba a dosud jste nenabyla plnou právní způsobilost (prostřednictvím sňatku nebo z rozhodnutí soudu),
- pokud jste se stali obětí některého z následujících trestných činů: pokus o vraždu, pokus o vraždu s přitěžujícími okolnostmi, újma na zdraví, úmyslné trestné činy mající za následek újmu na zdraví oběti (význam újmy na zdraví je definován v trestním zákoníku), znásilnění, sexuálně motivované násilí, sexuální styk s nezletilou osobou a sexuální korupce nezletilých osob,
- pokud jste manželkou či manželem nebo dítětem oběti, která zemřela v důsledku vraždy nebo vraždy s přitěžujícími okolnostmi, nebo osobou na této zemřelé osobě závislou,
- na požádání, pokud jste obětí jiných než výše uvedených trestných činů a váš měsíční příjem stanovený na člena rodiny nepřesahuje celostátní hrubou minimální mzdu. Žádost o bezplatnou právní pomoc musí být podána u tribunálu, který je příslušný podle vašeho místa bydliště.

V těchto případech je bezplatná právní pomoc dostupná pouze tehdy, pokud jste trestný čin oznámili policii nebo státnímu zástupci do 60 dnů od spáchání trestného činu, nebo pokud jste trestný čin neoznámili, do 60 dnů od data, kdy pominuly okolnosti bránící vám v jeho oznámení.

Pokud si přejete obdržet bezplatnou právní pomoc, musíte státnímu zástupci nebo případně soudu předložit žádost, a tyto orgány následně podniknou požadované kroky. Bezplatná právní pomoc je vám k dispozici až do konce trestního řízení.

Mohu požadovat náhradu výdajů (v souvislosti s účastí na vyšetřování / soudním řízení)? Za jakých podmínek?

Můžete požadovat náhradu vašich soudních výdajů. Soud rozhodne, za jakou část vašich výdajů má být vyplacena náhrada a kým.

Pokud se účastníte jako poškozený nebo jako účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky (je-li vaše občanskoprávní žaloba povolena) a obžalovaný je shledán vinným (dokonce i tehdy, není-li obžalovaný z určitých důvodů odsouzen k výkonu trestu), bude mu nařízeno, aby uhradil vaše soudní výdaje.

Mohu se odvolat, pokud je můj případ uzavřen ještě před tím, než se dostane k soudu?

Pokud se státní zástupce rozhodne případ uzavřít, aniž by ho postoupil soudu, můžete proti tomuto rozhodnutí podat opravný prostředek, a to do 20 dnů od obdržení kopie tohoto rozhodnutí. Vaše žádost o opravný prostředek musí být podána nadřízenému státnímu zástupci.

Pokud nadřízený státní zástupce vaši žádost o opravný prostředek zamítne, můžete proti rozhodnutí nadřízeného státního zástupce podat opravný prostředek u soudce přípravného senátu okresního soudu pro danou jurisdikci.

Mohu se účastnit soudního řízení?

Trestního řízení se můžete účastnit následovně:

jako oběť (poškozený)

Pokud jste v důsledku trestného činu utrpěli újmu, můžete se řízení účastnit jako oběť a máte nárok na řadu procesních práv uvedených níže.

jako svědek

Pokud si nepřejete účastnit se trestního řízení jako poškozený, informujte o tom soudní orgán zabývající se vaším případem, který, bude-li to považovat za nutné, vás přesto může předvolat k výslechu v roli svědka. Pokud jste předvoláni k výslechu v roli svědka, musíte se dostavit a uvést vše, co o daném incidentu víte.

jako účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky

Pokud si přejete žádat odškodnění za škody způsobené trestným činem, musíte podat občanskoprávní žalobu, čímž se stanete účastníkem, který v trestním řízení uplatňuje občanskoprávní nároky.

Soudní jednání jsou obecně přístupná veřejnosti a vy se můžete jednání účastnit bez ohledu na vaši úlohu v rámci řízení. Existují-li však pro takové rozhodnutí dostatečné důvody, soud se může rozhodnout pro neveřejné jednání. V tomto případě se můžete jednání účastnit, pouze jste-li poškozeným nebo účastníkem řízení uplatňujícím občanskoprávní nároky.

Vaše přítomnost v soudní síni je povinná pouze tehdy, jste-li předvoláni k výslechu (např. jako svědci).

Jaká je má oficiální úloha v soudním systému? Mohu například být (nebo se rozhodnout být): oběť, svědek, účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky nebo soukromý žalobce?

Pokud jste se stali obětí trestného činu, můžete mít v rámci soudního systému jednu z následujících úloh:

Oběť (poškozený)

Pokud jste v důsledku trestného činu utrpěli újmu, můžete se řízení účastnit jako oběť a máte nárok na řadu procesních práv uvedených níže.

Účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky

Pokud si přejete žádat odškodnění za škody způsobené trestným činem, můžete podat občanskoprávní žalobu, čímž se stanete účastníkem, který v trestním řízení uplatňuje občanskoprávní nároky.

Svědek

Pokud si nepřejete účastnit se trestního řízení jako poškozený, informujte o tom soudní orgán zabývající se vaším případem, který, bude-li to považovat za nutné, vás přesto může předvolat k výslechu v roli svědka. V tomto případě budete předvoláni k výslechu a budete požádáni, abyste poskytli podrobné informace týkající se daného incidentu. Vaše přítomnost u výslechu je povinná, kdykoliv jste za tímto účelem předvoláni.

Jaká jsou potom má práva a povinnosti?

Pokud se trestního řízení účastníte jako *poškozený / účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky*, máte řadu procesních práv:

Během trestního vyšetřování:

– máte nárok žádat odškodnění za škody způsobené trestným činem. Za tímto účelem se musíte stát účastníkem, který v trestním řízení uplatňuje občanskoprávní nároky, nebo podat zvláštní občanskoprávní žalobu. Účastníkem řízení uplatňujícím občanskoprávní nároky se můžete stát v jakékoliv fázi trestního vyšetřování.

Abyste se stali účastníkem řízení uplatňujícím občanskoprávní nároky, musíte o to buď ústně požádat policistu nebo státního zástupce, nebo policistovi či státnímu zástupci řešícímu váš případ předložit písemnou žádost. Žádost by měla upřesňovat, jaké odškodnění požadujete, důvody a související důkazy.

Během prvního pohovoru vás státní zástupce nebo policista informuje, že se můžete stát účastníkem řízení uplatňujícím občanskoprávní nároky.

– máte nárok požadovat náhradu soudních výdajů. Soud rozhodne, za jakou část vašich výdajů má být vyplacena náhrada a kým.

Pokud se účastníte jako poškozený nebo jako účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky (je-li vaše občanskoprávní žaloba povolena) a obžalovaný je shledán vinným (dokonce i tehdy, není-li obžalovaný z určitých důvodů odsouzen k výkonu trestu), bude mu nařízeno, aby uhradil vaše soudní výdaje.

– máte nárok obdržet informace o pokroku ve vyšetřování, a pokud se státní zástupce rozhodne nepostoupit případ k soudu, také kopii tohoto rozhodnutí. Za tímto účelem budete muset předložit žádost policistovi nebo státnímu zástupci řešícímu váš případ a uvést poštovní adresu v Rumunsku, e-mailovou adresu nebo adresu elektronické aplikace na zasílání zpráv, kde můžete informace přijmout. Pokud se státní zástupce rozhodne postoupit případ k soudu za účelem soudního řízení, budete předvoláni k soudu.

– pokud neovládáte rumunský jazyk, máte právo na tlumočnické a překladatelské služby. Pokud neovládáte rumunský jazyk, bude vám během trestního řízení bezplatně poskytnut tlumočnick.

– během trestního řízení máte nárok na pomoc právníka. Ve zvláštních případech (např. má-li státní zástupce za to, že nejste schopni postarat se o svou vlastní obhajobu, jste-li nezletilá osoba a dosud jste nenabylí plnou právní způsobilost, jste-li obětí určitých trestných činů, nachází-li se váš příjem pod určitou hranicí atd. – viz odpověď na předchozí otázku), máte nárok na bezplatnou právní pomoc.

– máte nárok nechat se během trestního řízení zastupovat, ledaže by byla vaše přítomnost povinná nebo by ji státní zástupce, soudce nebo soud případně považoval za nutnou (např. pro účely výslechu).

– vy nebo váš zástupce můžete nahlížet do spisu. Nahlížení do vašeho spisu však může podléhat zvláštním pravidlům, o nichž vás informuje podatelna úřadu státního zástupce.

– máte nárok být policistou nebo státním zástupcem, kteří se zabývají vaším případem, předvolání k výslechu. Můžete požádat, aby vás během výslechu doprovázel váš právní zástupce, pokud nějakého máte, a osoba dle vašeho výběru, jejíž přítomnost během výslechu můžete považovat za prospěšnou. Soudní orgán může vaši žádost zamítnout pouze na základě dostatečných důvodů.

Pokud oznámíte trestný čin, který byl proti vám spáchán, soudní orgán vás musí neprodleně vyslechnout. Není-li to možné, měli byste být vyslechnuti co nejdříve po oznámení trestného činu.

Jste-li obětí domácího násilí, znásilnění nebo jiných druhů sexuálně motivovaného násilí, špatného zacházení s nezletilými osobami, obtěžování nebo sexuálního obtěžování, jakož i v jakýchkoliv jiných případech, kdy potřebujete ochránit své soukromí, můžete požádat, abyste byli vyslechnuti osobou stejného pohlaví. Soudní orgán může vaši žádost zamítnout pouze na základě dostatečných důvodů.

– máte nárok předkládat důkazy a jakákoliv jiná tvrzení související s vyřešením případu. Můžete tak učinit během vašeho výslechu nebo ve zvláštní žádosti předložené soudnímu orgánu zabývajícímu se vaším případem.

– pokud byl pachatel vazebně zadržen a následně propuštěn, máte nárok být informováni o jeho propuštění. Během vašeho prvního výslechu budete o tomto právu uvědomeni a budete dotázáni, zda si přejete být informováni o propuštění pachatele.

– proti úkonům učiněným v souvislosti s vaším případem můžete podat opravný prostředek. Pokud byly úkony učiněny policistou, žádost o opravný prostředek by měla být předložena státnímu zástupci odpovědnému za váš případ, nebo pokud byly úkony učiněny státním zástupcem odpovědným za váš případ, pak nadřízenému státnímu zástupci.

Pokud podáte opravný prostředek proti rozhodnutí státního zástupce trestní případ uzavřít a vaše žádost je zamítnuta, můžete proti tomuto rozhodnutí podat opravný prostředek u soudce přípravného senátu.

Během soudního řízení:

– máte nárok žádat odškodnění za škody způsobené trestným činem. Za tímto účelem se musíte stát účastníkem, který v trestním řízení uplatňuje občanskoprávní nároky, nebo podat zvláštní občanskoprávní žalobu.

Pokud jste se trestního vyšetřování účastnili jako účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky, můžete si tento status ponechat i během soudního řízení.

Pokud jste se trestního vyšetřování neúčastnili jako účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky, můžete se i tak stát účastníkem řízení uplatňujícím občanskoprávní nároky, a to před zahájením dokazování. O této skutečnosti budete informováni, až se na základě předvolání dostavíte k prvnímu soudnímu jednání.

Chcete-li se stát účastníkem řízení uplatňujícím občanskoprávní nároky, můžete svou žádost předložit ústně u soudu, nebo ji podat písemně. Žádost by měla upřesňovat, jaké odškodnění požadujete, důvody a související důkazy.

– máte nárok požadovat náhradu soudních výdajů. Soud rozhodne, za jakou část vašich výdajů má být vyplacena náhrada a kým.

Pokud se účastníte jako poškozený nebo jako účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky (je-li vaše občanskoprávní žaloba povolena) a obžalovaný je shledán vinným (dokonce i tehdy, není-li obžalovaný z určitých důvodů odsouzen k výkonu trestu), bude mu nařízeno, aby uhradil vaše soudní výdaje.

– pokud neovládáte rumunský jazyk, máte nárok na tlumočnické a překladatelské služby. Pokud neovládáte rumunský jazyk, bude vám během trestního řízení bezplatně poskytnut tlumočnick.

– během trestního řízení máte nárok na pomoc právníka. Ve zvláštních případech (např. má-li státní zástupce za to, že nejste schopni postarat se o svou vlastní obhajobu, jste-li nezletilá osoba a dosud jste nenabylí plnou právní způsobilost, jste-li obětí určitých trestných činů, nachází-li se váš příjem pod určitou hranicí atd. – viz odpověď na předchozí otázku), máte nárok na bezplatnou právní pomoc.

– máte nárok nechat se během trestního řízení zastupovat, ledaže by byla vaše přítomnost povinná nebo by ji státní zástupce, soudce nebo soud případně považoval za nutnou (např. pro účely výslechu).

– vy nebo váš zástupce můžete nahlížet do spisu. Nahlížení do vašeho spisu však může podléhat zvláštním pravidlům, o nichž vás informuje podatelna soudu.

– máte nárok být během soudního řízení vyslechnuti. Soud vás předvolá, abyste se dostavili k jednání, kde vám budou položeny otázky týkající se daného trestného činu. Budete rovněž požádáni, abyste popsali vše, co si o daném incidentu pamatujete.

– máte nárok obžalovanému, svědkům a odborníkům během jejich výslechu klást otázky.

- máte nárok vznášet námitky a předkládat závěry v souvislosti s trestními záležitostmi v daném případě.
- máte nárok předkládat důkazy a jakákoliv jiná tvrzení související s vyřešením případu.
- pokud byl pachatel vazebně zadržen nebo odsouzen k výkonu trestu, máte nárok být informováni o jeho propuštění. Pokud jste o poskytnutí informací o propuštění pachatele nepožádali během vašeho prvního výsledku v rámci trestního vyšetřování, kdy jste byli o tomto právu informováni, můžete o to stále požádat během soudního řízení, a to buď ústně u soudu, nebo písemně.
- jakmile bude k dispozici rozhodnutí, bude vám oznámeno a máte nárok podat proti němu opravný prostředek.

Poškozený, účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky nebo svědek mají v rámci trestního řízení rovněž řadu povinností vyplývajících z potřeby soudních orgánů zjistit pravdu o daném případě a pohnat pachatele k odpovědnosti:

- povinnost dostavit se k policistovi, státnímu zástupci nebo soudci, kdykoliv jste předvoláni k učinění prohlášení.
- povinnost uvést vše, co o daném incidentu víte; měli byste vědět, že pokud před soudními orgány poskytnete nepravdivé informace, můžete být obviněni a odsouzeni za křivou výpověď. Jako manžel či manželka nebo blízký příbuzný obžalovaného můžete odmítnout vypovídat. Odmítnout odpovědět na otázky můžete také tehdy, souvisejí-li tyto otázky s profesním tajemstvím, které musíte zachovávat.
- povinnost informovat soudní orgány o jakékoliv změně adresy, aby vás mohly předvolat a zasílat vám oznámení týkající se řízení.
- musíte mít slušné vystupování a musíte ctít vážnost jednání. Jinak může soud nařídit, abyste byli vyvedeni ze soudní síně.

Mají-li soudní orgány za to, že můžete být ohroženi, nebo jste-li obětí určitých trestných činů, které mohou ovlivnit vaše soukromí nebo důstojnost, máte během trestního vyšetřování i soudního řízení nárok na ochranná opatření.

Je pro vás velmi důležité vědět, že pokud mají soudní orgány za to, že byste mohli být vzhledem k informacím, které poskytnete, nebo vzhledem k jiným důvodům ohroženi, nebo že by mohlo být ovlivněno vaše soukromí nebo důstojnost, mohou buď na vaši žádost, nebo ze své vlastní iniciativy přijmout určitá opatření na zjištění vaší ochrany, jako například:

- zajistit dozor nad vaším domovem nebo zajistit dočasné ubytování,
- poskytnout vám nebo členům vaší rodiny doprovod a ochranu během cest,
- zajistit ochranu informací o vaší identitě,
- nejsou-li ostatní opatření dostatečná, nemusíte být u výsledku osobně přítomni a výsledek proběhne prostřednictvím audiovizuálních prostředků, při jejichž užití bude zkreslen váš hlas a podoba,
- zajištění toho, že soudní jednání bude během vašeho výsledku neveřejné.

Bude-li to během soudního řízení považováno za nezbytné pro vaši ochranu, může soudce rozhodnout, že jednání by mělo být neveřejné. Můžete rovněž požádat soudce, aby jednání prohlásil za neveřejné.

Kromě toho může soud během soudního řízení zakázat jakékoliv zveřejňování textů, kreseb, fotografií nebo jiných obrazových záznamů, které by mohly odhalit vaši identitu.

Pokud jste *svědek*, máte rovněž nárok na jiné zvláštní prostředky pro ochranu svědků. Máte-li za to, že vám hrozí nebezpečí, informujte o tom policistu, státního zástupce nebo soudce a poskytněte jim co nejvíce informací.

Mohu v průběhu soudního řízení učinit prohlášení nebo poskytnout důkazy? Za jakých podmínek?

Ano. Pokud jste se rozhodli účastnit se soudního řízení, státní zástupce / policista a soudce vás mohou vyslechnout jakožto poškozeného / účastníka řízení uplatňujícího občanskoprávní nároky.

Státní zástupce nebo policista vás předvolají, abyste se dostavili do prostor policejní stanice / úřadu státního zástupce, abyste mohli být vyslechnuti, a během soudního řízení budete předvoláni k výsledku v rámci řízení.

Jaké informace mi budou v průběhu soudního řízení poskytnuty?

Během trestního vyšetřování můžete obdržet informace o pokroku ve vašem případě a kopii dokumentu podrobně popisujícího rozhodnutí státního zástupce ohledně vhodnosti postoupení vašeho případu k soudu. Za tímto účelem budete muset předložit žádost policistovi nebo státnímu zástupci řešícímu váš případ a uvést adresu v Rumunsku, e-mailovou adresu nebo adresu elektronické aplikace na zasílání zpráv, kde můžete informace přijmout.

Během soudního řízení budete předvoláni k prvnímu jednání, kde budete informováni, že se můžete stát účastníkem řízení uplatňujícím občanskoprávní nároky. K dalším jednáním už předvolání nebudete. Tím, že se dostavíte k soudnímu slyšení, nebo že nahlédnete do spisu, získáte informace o pokroku ve vašem případě a o datu konání dalšího jednání. Budete však předvoláni, kdykoliv vás bude nutné vyslechnout.

Jakmile bude k dispozici kopie rozhodnutí, bude vám doručena.

Pokud neovládáte rumunský jazyk, bude vám zápis o rozhodnutí (zpráva o rozsudku soudu bez rozsáhlého odůvodnění) doručen v jazyce, kterému rozumíte. Odůvodnění vám bude poskytnuto v rumunském jazyce a k jeho překladu můžete použít dostupné překladatelské služby.

Budu moci získat přístup k soudnímu spisu?

Ano, vy nebo váš zástupce můžete nahlížet do spisu. Abyste tak mohli učinit, musíte se dostavit do podatelny úřadu státního zástupce nebo soudu, kde je váš spis uložen, a podat za tímto účelem žádost.

Nahlížení do vašeho spisu však může podléhat zvláštním pravidlům, o nichž vás bude informovat daná podatelna.

Máte nárok obdržet informace o podmínkách a postupu, kterými se řídí přijetí do programu na ochranu svědků.

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 17/10/2018

3 - Má práva po skončení soudního řízení

Mohu proti rozhodnutí soudu podat opravný prostředek?

Soudní řízení je ukončeno rozhodnutím soudu (rozsudek), které může vést k: odsouzení obžalovaného nebo ke zproštění obžaloby, ke vzdání se nebo odložení uložení trestu nebo k ukončení trestního řízení. Rozhodnutí bude oznámeno během veřejného soudního jednání. Pokud jste se soudního řízení účastnili jako oběť a/nebo účastník uplatňující občanskoprávní nároky, obdržíte kopii rozhodnutí soudu poštou.

Pokud nejste s rozhodnutím soudu spokojeni, můžete proti němu podat opravný prostředek. Opravný prostředek můžete podat pouze tehdy, pokud jste se soudního řízení účastnili jako oběť nebo jako účastník uplatňující občanskoprávní nároky.

Opravný prostředek můžete podat rovněž jako svědek, ale pouze v souvislosti s náhradou soudních výdajů a odškodněním, na které máte nárok.

Jste-li oběť nebo účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky, je lhůta pro podání opravného prostředku 10 dní od obdržení kopie vyhotovení rozhodnutí.

Pokud jste vystupovali v úloze svědka, můžete opravný prostředek podat bezprostředně po vynesení rozhodnutí o nákladech řízení a odškodnění, nejpozději však 10 dní od rozhodnutí ve věci samé nebo případně od oznámení rozhodnutí o nákladech řízení a odškodnění.

Opravný prostředek musí být učiněn písemně a musí být podepsán. Opravné prostředky jsou podávány stejnému soudu, proti jehož rozhodnutí se odvoláváte.

Jakmile soud obdrží opravný prostředek, předá jej soudu vyššího stupně příslušnému k projednávání daného případu. Kopie soudního rozhodnutí bude zahrnovat informace o tom, kdy a kde můžete opravný prostředek podat.

Jaká jsou má práva po odsouzení pachatele?

Rozsudek vstoupí v platnost po vyčerpání všech možností opravných prostředků. Poté, co rozsudek vstoupí v platnost, vaše úloha v řízení končí. Pokud jste byli během řízení umístěni do zvláštního programu na ochranu svědků, můžete využívat i nadále, dokud soud nerozhodne, že nadále již nejste ohroženi.

Mám po skončení soudního řízení nárok na podporu nebo ochranu? Po jakou dobu?

Podpůrné opatření v podobě bezplatného psychologického poradenství je poskytováno po dobu maximálně tří měsíců. Oběti mladší 18 let mají nárok na bezplatné psychologické poradenství po dobu maximálně šesti měsíců.

Ochrana v rámci programu na ochranu svědků může pokračovat i po skončení soudního řízení. O podmínkách této ochrany rozhodne soud.

Jaké informace mi budou poskytnuty, pokud je pachatel odsouzen?

Je-li pachatel odsouzen, můžete mít přístup k následujícím kategoriím informací: druh a délka trvání trestu (rozsudek je vynesen během veřejného jednání a následně vám bude doručen), informace v případě, že pachatel uprchne, v případě propuštění za jakýchkoliv podmínek, ovšem za předpokladu, že o tyto informace požádáte.

Budu informován, pokud bude pachatel propuštěn (včetně předčasného nebo podmíněného propuštění) nebo uprchne z vězení?

Ano, pokud jste o to při výslechu soudní orgány požádali, budete o propuštění pachatele nebo o jeho uprchnutí z vězení informováni. Viz odpovědi uvedené výše.

Budu se moci podílet na rozhodnutí o propuštění nebo podmíněném trestu? Mohu například učinit prohlášení nebo podat opravný prostředek?

Vaše úloha v trestním řízení skončí, jakmile se rozhodnutí soudu (odsouzení obžalovaného nebo zproštění obžaloby, vzdání se nebo odložení provedení výkonu trestu nebo ukončení trestního řízení) stane pravomocným.

Na rozhodnutí o propuštění pachatele nebo o podmíněném trestu se nemůžete podílet.

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 17/10/2018

4 - Náhrada škody

Jaký je postup pro vymáhání náhrady škody od pachatele? (např. trestní řízení, občanskoprávní žaloba, adhezní řízení)

Náhradu škody od pachatele můžete vymáhat tak, že se stanete účastníkem, který v trestním řízení uplatňuje občanskoprávní nároky. Toto rozhodnutí byste měli učinit před zahájením dokazování. Soudní orgány vás musí o tomto právu informovat. V rámci trestního řízení můžete podat občanskoprávní žalobu, a to buď ústně nebo písemně. Musíte však upřesnit vymáhanou náhradu škody, důvody a důkazy dokládající váš nárok.

Tuto žádost o náhradu škody lze předložit buď úřadu státního zástupce, nebo soudu, který bude rozhodovat ve věci samé.

Rozsudek soudu bude zahrnovat rovněž náhradu škody, kterou soud pachateli nařídil.

Nejste-li účastníkem, který v trestním řízení uplatňuje občanskoprávní nároky, můžete za účelem vymáhání náhrady škody i tak podat zvláštní žalobu u občanského soudu.

Soud pachateli uložil, aby mi vyplatil náhradu škody / odškodnění. Jak mohu zajistit, aby pachatel skutečně zaplatil?

Existuje-li rozsudek příkazující pachateli zaplatit náhradu škody, je pachatel povinen tak učinit, aniž byste vy museli učinit další kroky. Pokud pachatel nezaplatí, můžete usilovat o vymáhání rozsudku.

Za tím účelem musíte rozsudek, kterým se vám přiznává náhrada škody, předložit soudnímu vykonavateli. Soudní vykonavatel zajistí výkon rozhodnutí soudu a sdělí vám, jak máte dál postupovat.

Pokud pachatel nezaplatí, může mi stát vyplatit zálohu? Za jakých podmínek?

Stát vám za určitých podmínek může vyplatit odškodnění.

Je-li pachatel v platební neschopnosti nebo je nezvěstný, může vám stát vyplatit odškodnění za předpokladu, že jste podali žádost o finanční odškodnění. Žádost je třeba podat do jednoho roku. Datum, od něhož tato lhůta začíná běžet, závisí na řešení nařízeném soudními orgány.

Je-li pachatel neznámý, měli byste žádost o finanční odškodnění podat do tří let od spáchání trestného činu, ledaže jste již obdrželi plné odškodnění od pojistitele.

Můžete předložit žádost o vyplacení zálohy finančního odškodnění. Za tím účelem musíte nejprve předložit žádost o finanční odškodnění, jak je uvedeno výše. Vyplacení zálohy může být požadováno v žádosti o finanční odškodnění, nebo následně ve lhůtě 30 dní. Na vyplacení zálohy máte nárok v případě, že se nacházíte v obtížné finanční situaci.

Je-li vaše žádost o náhradu škody / odškodnění zamítnuta, musíte již vyplacenou zálohu vrátit. Žádost o finanční odškodnění musí být podána u tribunálu, který je příslušný podle vašeho místa bydliště.

Mám nárok na odškodnění od státu?

Ano. Viz odpovědi uvedené výše.

Mám nárok na odškodnění v případě, že pachatel není odsouzen?

Pokud vám trestní soud v souvislosti s vaším občanskoprávním nárokem odškodnění nepřizná, můžete za účelem vymáhání náhrady škody podat zvláštní žalobu u občanského soudu.

Pokud trestní soud rozhodne, že ke spáchání trestného činu nedošlo, nebo že tento trestný čin nebyl spáchán osobou, proti níž svou stížnost podáváte, nebudete mít nárok na náhradu škody / odškodnění ani u trestního soudu, ani v rámci zvláštní občanskoprávní žaloby, jelikož rozhodnutí trestního soudu nabývá u občanského soudu platnost *res judicata*.

Pokud nejste účastníkem, který v trestním řízení uplatňuje občanskoprávní nároky, můžete podat zvláštní žalobu u občanského soudu, a to během trestního soudního řízení i po jeho skončení, ovšem v souladu s obecnými promlčecími lhůtami.

Mám v době, kdy očekávám rozhodnutí o mé žádosti o náhradu škody či odškodnění, nárok na platbu v případě naléhavé potřeby?

Za určitých podmínek ano. Můžete předložit žádost o vyplacení zálohy finančního odškodnění. Viz odpověď na otázku týkající se vyplácení záloh.

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 17/10/2018

5 - Má práva na podporu a pomoc

Pokud se stanu obětí trestného činu, na koho se mohu obrátit s žádostí o podporu a pomoc?

Můžete se obrátit na různé instituce podle kategorie obětí, k nimž patříte:

Národní agentura pro rovné příležitosti žen a mužů (*Agenția Națională pentru Egalitatea între Femei și Bărbați – ANES*)

Agentura nabízí různé druhy služeb, jako například:

- bezplatnou a anonymní telefonní linku určenou obětem domácího násilí – telefonní středisko s nepřetržitým provozem – 0800 500 333
- specializované sociální služby ve střediscích tísňového přijímání pro oběti domácího násilí
- poradenství, informace a pokyny pro oběti domácího násilí

Kontakt:

Adresa: 5 Intrarea Camil Petrescu, 1st District, Bukurešť

Telefon: +4 021 313 0059

E-mailová adresa: secretariat@anes.gov.ro

<http://anes.gov.ro/>

<http://anes.gov.ro/harta/>

http://anes.gov.ro/webcenter/portal/Sirmes/pages_asistentapentruvictime/link-uriutilepentruvictime

Národní agentura pro boj proti obchodování s lidmi (*Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane – ANITP*) při Ministerstvu vnitra (*Ministerul Afacerilor Interne*)

Síť odvolacích soudů zahrnuje 15 regionálních středisek. Každé středisko je přidruženo k odvolacímu soudu.

Nabízí různé druhy služeb, jako například:

- zajišťování linky pomoci pro občany, která je k dispozici nepřetržitě, a to pro poskytování informací a pro oznamování potenciálních případů obchodování s lidmi: Linka pomoci 0 800 800 678 (vnitrostátní volání bez poplatku) nebo +4 021 313 3100 (pro hovory ze zahraničí), pracovní doba: Pondělí až pátek 8:00–16:00
- informování příslušných orgánů o potenciálních případech obchodování s lidmi
- poskytování pomoci obětem prostřednictvím 15 regionálních středisek

Kontakt:

Adresa: 20 Ion Câmpineanu St., 5th floor, 1st District, Bukurešť,

Telefon: +40 21 311 89 82 / 021 313 31 00

Fax: +40 21 319 01 83

E-mailová adresa: [✉ anitp@mai.gov.ro](mailto:anitp@mai.gov.ro)

<http://anitp.mai.gov.ro/>

Národní agentura pro zaměstnanost (*Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă – ANOFM*) při Ministerstvu práce a sociální spravedlnosti (*Ministerul Muncii și Justiției Sociale*)

Prostřednictvím svých územních struktur může registrovaným osobám hledajícím zaměstnání poskytnout odborné služby v oblasti zaměstnávání a odborné přípravy, a to včetně osob, které se staly obětí trestných činů, zejména pak obětem obchodování s lidmi.

Kontakt:

20-22 Avaranșei St., 4th District, Bukurešť, 040305,

E-mailová adresa: [✉ anofm@anofm.ro](mailto:anofm@anofm.ro)

Internetové stránky: [✉ https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0](https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0)

Národní probační ředitelství (*Direcția Națională de Probațiune – DNP*) Ministerstva spravedlnosti (*Ministerul Justiției*)

Národní probační ředitelství koordinuje práci 42 probačních služeb. Jejich kanceláře se obecně nacházejí ve veřejných institucích (soudy, krajská zastupitelstva, krajské účetní dvory atd.).

Mohou vám nabídnout následující druhy služeb:

- na požádání bezplatné psychologické poradenství, a to pro oběti pokusu o vraždu, pokusu o vraždu s přitěžujícími okolnostmi, domácího násilí, úmyslných trestných činů majících za následek újmu na zdraví oběti, znásilnění, sexuální motivovaného násilí, sexuálního styku s nezletilou osobou a sexuální korupce nezletilých osob, špatného zacházení s nezletilými osobami, obchodování se zranitelnými osobami a jejich vykořisťování a pokusu o obchodování se zranitelnými osobami a o jejich vykořisťování.
- jiné formy pomoci: pokyny ohledně nalezení zaměstnání nebo ohledně navštěvování vzdělávacích kurzů nebo odborné přípravy, pomoc při kontaktu s nevládními organizacemi nebo Generálními ředitelstvími pro sociální péči a ochranu dětí (DGASPs) za účelem poskytnutí dalších služeb podpory pro oběti atd.

Kontakt:

Bukurešť, 17 Apolodor St., 5th District

Telefon: 0372 041 293

[✉ dp@just.ro](mailto:dp@just.ro)

[✉ http://www.just.ro/en/directia-nationala-de-probatiune/](http://www.just.ro/en/directia-nationala-de-probatiune/)

Generální inspektorát rumunské policie (*Inspectoratul General al Poliției Române – IGPR*)

Má územní struktury pouze v příhraničních krajích a na žádost Národní agentury ANITP může poskytovat podporu, aby oběti pomohl účastnit se určitých fází trestního řízení.

O právech, která vám jakožto oběti náleží, vás může informovat policie.

Specializované struktury IGPR navíc mohou poskytnout fyzickou ochranu během řízení.

Národní úřad pro ochranu dětských práv a adopci (*Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție – ANPDCA*) při Ministerstvu práce a sociální spravedlnosti

ANPDCA je instituce koordinující provádění národních strategií pro ochranu dětských práv a poskytuje příslušnou metodickou koordinaci v terénu. Systém ochrany dětí je decentralizovaný, jelikož Generální ředitelství pro sociální péči a ochranu dětí (DGASPC) jsou podřízeny krajským zastupitelstvům nebo místním zastupitelstvům bukurešťských městských částí.

Generální ředitelství **DGASPCs** poskytují různé služby, jako například: posuzování případů násilí na dětech a poskytování /usnadňování služeb v souladu s plánem, komplexní posuzování dětí se zdravotním postižením, komplexní posuzování jiných osob se zdravotním postižením, sociální záchranná služba, sociální telefonická linka, sociální služby pro předcházení domácího násilí a obchodování s lidmi, specializované sociální služby v různých institucích.

Kontakt: <http://www.copii.ro/?lang=en>

Nevládní organizace:

Oblast obchodování s lidmi:

- [Asociația de Dezvoltare a Practicilor Alternative pentru Reintegrare și Educație](#) – Bukurešť
- [Fundatia Ușă deschisă](#) – Bukurešť
- [Asociația Generație Tânără România](#) – Temešvár
- Nadace Lidé lidem (People to People Foundation) – Oradea: E-mailová adresa: office@people2people.ro
- Nadace Micu Bogdan (Micu Bogdan Foundation) – Brașov: E-mailová adresa: office@fundatiamicubogdan.ro

Oblast prevence a kontroly domácího násilí, dostupné kliknutím na:

- [Asociația TRANSCENA](#)
- [Asociația TRANSCENA](#)
- [Fundatia PRETUIESTE VIATA](#)
- [Fundatia SENSIBLU](#)
- [Rețeaua pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor](#)
- [Rețeaua „Rupem tăcerea despre violența sexuală“](#)
- [Asociația NECUVINTE](#)
- [Asociația Touched România](#)

Oblast ochrany dětských práv:

Organizace Zachraňte děti (*Salvați copiii*)

Adresa: 3 Intr. Ștefan Furtună, 1st District, 010899, Bukurešť, Rumunsko

Telefon: +40 21 316 61 76

<https://www.salvaticopiii.ro/>;

Organizace Sociální alternativy (*Alternative Sociale*)

24 Șoseaua Nicolina, Budova 949, přízemí, Iași, 700722

Telefon: +40 332 407 178

http://www.alternativesociale.ro/en_GB/

Horká linka podpory pro oběti

Osoby, které v důsledku trestného činu utrpěly újmu, se mohou obrátit rovněž na policii, a to prostřednictvím jednotné národní tísňové linky – 112.

Bezplatná a anonymní telefonní linka určená obětem domácího násilí – telefonní středisko s nepřetržitým provozem – 0800 500 333

Zelená linka (Terverde) Národní agentury pro boj proti obchodování s lidmi: 0800 800 678 – vnitrostátní volání bez poplatku a 0040213133100 – pro hovory ze zahraničí. Pracovní doba: Pondělí až pátek 8:00–16:00

Linka pomoci pro děti: 116111. Bezplatná telefonní linka. Pracovní doba: Pondělí až neděle: 8:00–24:00.

Je podpora pro oběti bezplatná?

V souladu s rumunským právem mají oběti obchodování s lidmi nárok na bezplatnou ochranu a pomoc.

Pomoc poskytovaná *Národní agenturou pro rovné příležitosti žen a mužů* obětem domácího násilí je bezplatná.

Pomoc poskytovaná obětem Národním probačním ředitelstvím je bezplatná.

Pomoc poskytovaná dětským obětem násilí je bezplatná.

Jaké druhy podpory mi mohou poskytnout státní služby nebo orgány?

Viz odpovědi uvedené výše.

Dětské oběti mají nárok na všechny kategorie služeb (lékařské služby, psychologické služby atd.).

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 17/10/2018